

Chemis se vrátil do Modřan, jeho nový mural připomíná cenu svobody

7.7.2026 - Marie Machynková | Městská část Praha 12

Dmitrij Proškin alias Chemis patří k výrazným osobnostem českého street artu. Rodák z kazašského Uralsku, který v Česku žije od dětství, se od graffiti postupně propracoval k velkoformátovým muralům ve veřejném prostoru. Jako první z Česka namaloval své dílo na hlavní stěnu legendární Hall of Fame v New Yorku, kde graffiti kultura vznikla. Česká veřejnost ho zná mimo jiné díky muralu plačícího prezidenta Masaryka nebo holčičky pod ukrajinskou vlajkou. Několik jeho děl najdeme také na území Prahy 12.

V Modřanech jste nedávno dokončil nový mural na zdi při ulici Československého exilu. Tohle místo pro vás ale nebylo neznámé, už v roce 2012 jste tu vytvořil kresbu Muž se lvem a orlem, která musela být v loňském roce TSK odstraněna kvůli technickým úpravám zdi. Jaké pro vás bylo vrátit se po letech na stejné místo?

Svou první malbu jsem zde vytvořil již v roce 2007 jako jednu z prvních, co jsem v Praze namaloval a která mě uvedla na českou graffiti scénu, pak jsem zde vytvořil ještě jednu malbu a poté tu známou z roku 2012, která měla zajímavý průběh se soudy a velkou podporu místních. Takže toto místo je pro mě velmi symbolické a byl jsem rád, že jsem se mohl vrátit s novým dílem.

Kde jste hledal inspiraci pro nové téma? Věděl jste od začátku, že se vydáte jinou cestou, nebo jste zvažoval i obnovení původní malby?

Pokud malba z nějakého důvodu zmizí, беру to jako její životní cyklus, někdy je mi to samozřejmě líto, ale vždy se koukám dopředu a na nové podněty k tvoření. Byl jsem osloven TSK k vytvoření nové malby a chtěli ji propojit s názvem ulice, a jelikož je moje tvorba hodně zaměřená na společenské otázky, bylo pro mě toto téma přirozenou inspirací a v podstatě mi šlo na ruku.

Podléhá návrh nějakému schvalování, nebo je jeho obsah čistě na vás?

Dá se říct, že každý můj návrh podléhá nějakému schvalování, protože tvořím na cizí plochy. Ale když mě někdo osloví, ví, co ode mě může očekávat. Zde jsem měl volnou ruku a návrh se TSK i starostovi velmi líbil. Příjemně mě překvapila jejich odvaha pustit se do takového složitého tématu, to se běžně u projektů, kde je zastoupeno město, nevidí.

Na malbě jsou tři postavy, které odkazují ke třem vlnám nucených odchodů z Československa, a to před nacismem, po nástupu komunistického režimu a po sovětské invazi v roce 1968. Pracoval jste při přípravě s konkrétními příběhy pamětníků, historickými materiály nebo jinými zdroji?

Samozřejmě nějakou historickou znalost k tématu mám, myslím, že velkou inspirací mi byli podcasty Post bellum – Příběhy 20. století, které již dlouho poslouchám a kde vyprávějí ti, co tuto dobu zažili, a exil je zde důkladně rozebírán hlavně z lidského hlediska. Snažil jsem se i oslovit Ústav pro soudobé dějiny.

Jak dlouho trvala příprava návrhu a následná realizace přímo na zdi?

Příprava návrhu trvala několik týdnů, realizace taktéž.

Co pro vás bylo při práci nejnáročnější, ať už technicky, fyzicky nebo třeba i vzhledem k tématu samotnému?

Nejnáročnější byla příprava návrhu, graficky znázornit ten moment odchodu, symboliku režimů, nátlaku a nejistoty. Aby vše působilo přirozeně. Malování už je jenom takový příjemný technický proces.

Vnímal jste během malování reakce místních? Zastavovali se u vás lidé, ptali se nebo komentovali vznik díla?

Nepamatuji si na místo, kde by bylo tolik reakcí. Bylo úžasné potkat lidi, co si pamatují mě nebo moje předchozí dílo. Byli nadšení, že jsem zpátky, a vyprávěli mi, jak bouřlivě reagovali na zásah do malby. Cítil jsem, jak moje tvorba ovlivňuje ty, co zde žijí nebo projíždějí. Jsem za to ohromně vděčný, protože právě tohle dává mojí práci smysl.

Co byste chtěl, aby si z nového muralu odnesl člověk, který kolem něj prochází, třeba cestou do práce, do školy nebo na zastávku?

Chtěl bych, aby si lidé uvědomili ten pocit svobody, který dnes máme, aby mladí věděli, že to není samozřejmost, do které se narodili, ale že za tím stojí velké úsilí, statečnost a bohužel utrpení. Aby na základě historie mohli rozpoznat, kdyby tato svoboda byla opět v ohrožení, a mohli se za ni postavit a nebyli lhostejní k tomu, čemu čelí lidé v podobných situacích dnes.

Děkuji nejen za inspirativní rozhovor, ale také za působivé dílo, které do každodenní cesty kolemjdoucích vnáší silné poselství. Snad nám tu vydrží co nejdéle.

Marie Machynková

https://www.praha12.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=119287&id_org=80112